

5. korizmena nedjelja

Četvrtak, 07 Travanj 2011

Isus sada daje život koji traje vječno

Prošle nedjelje u ozdravljenju slijepca od rođenja liturgija nam je predstavila Isusa kao svjetlo svijeta. Ove nedjelje u događaju Lazarova uskrišenja predstavlja nam ga kao uskrsnuće i život.

Ovo je sedmo "znamenje" ili čudo Isusovo u četvrtom evanđelju. Riječima: "Ta bolest nije na smrt, nego na slavu Božju, da se po njoj proslavi Sin Božji" (r. 4) Ivan namjerno podsjeća na čudo u Kani po kojem je Isus počeo objavljivati slavu svoju učenicima (usp. Iv 2, 11). Nakon ovog događaja židovski poglavari, na prijedlog velikog svećenika Kajfe, odlučuju pogubiti Isusa, a Ivan to tumači: "... prorokova da Isus ima umrijeti za narod, ali ne samo za narod nego i zato da raspršenu djecu Božju skupi u jedno" (11, 51-52). Isus će se vrhunski proslaviti po smrti na križu.

Uskrišenje Lazara podsjeća na početak proslave u Kani ali i na vrhunac proslave s križa, odakle će, kad bude uzdignut sa zemlje, Isus sve privlačiti k sebi (usp. Iv 12, 32).

Isus je zaplakao nad mrtvim prijateljem Lazarom i u znak sućuti prema njegovim sestrama. Time je objavio Boga koji vidi ljudske patnje, koji suosjeća sa svakim patnikom i patnicom. Pred zagonetkom smrti i groba on se također očituje kao uskrsnuće i život te najavljuje da neće umrijeti nikada onaj koji vjeruje u njega. Već sada nosi klicu vječnoga života onaj tko se vjernički oslanja na Isusa. Vjerujemo li to?

Vlastito predslavlje, koje se uzima na ovu nedjelju kad se čita evanđelje o uskrišenju Lazara, divno primjenjuje na sudionike liturgije ono što je Isus nekoć učinio Lazaru: "Kao pravi čovjek on je plakao za prijateljem Lazarom, a kao vječni Bog iz groba ga uskrisio: tako i sada nastavlja djelo smilovanja prema ljudima te ih svetim otajstvima privodi novom životu."

Duh svoj udahnut ću u vas da oživite (Ez 37, 12-14)

Povijesno je ovo proročanstvo uputio Ezekiel sužnjima u Babiloniji, s kojima je bio odveden u ropstvo 598. pr. Kr. Pet godina kasnije Bog ga je pozvao na proročku službu među sužnjima s glavnim zadatkom da im pomogne očuvati monoteističku vjeru u poganskoj sredini te im ulijeva nadu u povratak kući. Njegova proročka služba trajala je oko 22 godine. Sam nije doživio povratak u zemlju otaca, ali je

vjerno podržavao vjeru i nadu svojih sunarodnjaka.

Naše današnje čitanje dio je viđenja o suhim kostima. Narod je u sužanjstvu govorio: "Usahnuše nam kosti i propade nam nada, pogibosmo" (Ez 37, 11). Od te poslovice prorok je po Božjom nadahnuću načinio propovijed o dolini punoj suhих kostiju koje Bog može oživiti. Cijelo viđenje i popratna propovijed (Ez 37, 1-14) osam puta spominju riječ "kosti" i osam puta riječ "ruah", koja u hebrejskom znači dah, duh i vjetar. U ono doba vjera u osobno uskrsnuće svakog pojedinca još nije bila objavljena. Ovim viđenjem o kostima koje Bog oživljava po svome dahu i Duhu povijesnim slušateljima prorok je ponajprije učvršćivao nadu da će narod preživjeti i vratiti se u domovinu. Rec 12-14, koje imamo za današnje čitanje, sažimaju Ezekielovo povijesno poslanje među sužnjima: Bog će otvoriti grobove, oživjeti nemoćne i mrtve svojim Duhom te ih sve vratiti u njihovu zemlju. "Znat ćete da ja, Gospodin, govorim i činim" (r. 14) znači: doživjet ćete ispunjenje Božjih obećanja, jer riječ Božja sigurno vodi ispunjenju.

Ova prorokova propovijed slika je Lazarova uskrišenja iz današnjeg evanđelja. Njome smo pozvani na obnovu vjere u pobjedu života nad smrću, a to je bitni sadržaj vazmenog otajstva.

Oživit će i smrtna tijela vaša po Duhu (Rim 8, 8-11)

Pavao u 8. poglavlju Poslanice Rimljanima govori o vjerničkom životu pod stalnom prisutnošću Duha Svetoga kojega smo primili na krštenju. U današnjem odlomku govori o životu "u tijelu" i "po Duhu". "Biti u tijelu" (r. 8) slikovit je izraz za sebične i grešne tjelesne porive. Tko tako živi, ne može se "svidjeti Bogu". Postavljajući za vrhovni cilj života svidanje Bogu, Pavao ne gubi iz vida čovjekovu potrebu za srećom i ispunjenjem svojih zakonitih težnji. Sve će to biti ispunjeno u Bogu, koji nas zove u svoje intimno zajedništvo u vječnosti. "Niste u tijelu, nego u Duhu, ako Duh Božji prebiva u vama" jest podsjećanje na krsnu opečaćenost Duhom (usp. Ef 1, 13-14) koja trajno ostaje. Duh Sveti zaista prebiva u krštenicima i u cijeloj crkvenoj zajednici. Međutim on nas ne mijenja čarobnjački, pa se cijelog života trebamo truditi da "ne budemo u tijelu", da ne živimo po tjelesnim nagonima. "Nema li tko Duha Kristova, taj nije njegov" (r. 9). To znači da nas Duh egzistencijalno veže s uskrsnim Kristom i jedne s drugima. "Tijelo je doduše mrtvo zbog grijeha" (r. 10) -odnosi se na iskustvo smrtnosti i među vjernicima. Smrt je pripuštenje Božje zbog izvorne grešnosti Adamovih potomaka, ali Duh životvorac preko fizičke smrti vodi vjernike u zagrljaj Bogu. Duh je Božji bio na djelu u uskrišenju Isusa od mrtvih pa će biti na djelu i u uskrišenju pojedinih vjernika.

Bez Duha, koji je izvor vjerničke životnosti, ljudsko je "tijelo" kao leš jer je pod utjecajem sveopće grešnosti (usp. Rim 5, 12). Međutim u pridruženosti Kristu ljudski "duh" živi, jer Duh uskrslog Krista uskrišava mrtvo ljudsko biće po darovanom opravdanju.

Ja sam uskrsnuće i život (Iv 11, 1-45)

Ovaj događaj čitamo u ukupnoj liturgiji. Tada nad njim možemo razmišljati o

Isusovoj sućuti prema ožalošćenoj obitelji. Također o Isusovu objavljivanju Boga koji vidi suze i patnju svih ljudi.

Danas o njemu razmatramo s vjerom u Isusa, koji je uskrsnuće i život. Upravo zato što je na putu u nasilnu smrt, on postaje izvor uskrsnuća i pravog života.

Izvjestaj možemo podijeliti na sljedeće manje cjeline:

- Na vijest o Lazarovoj bolesti Isus odgađa put u Betaniju (r. 1-16);
- Lazarovim sestrama Isus se očituje kao uskrsnuće i život (r. 17-27);
- Isus je volio Lazara kao pravi prijatelj (r. 28-37);
- Isus uskrišava Lazara (r. 38-44);
- Zaključak: vjera onih koji su doživjeli Lazarovo uskrišenje (r. 45).

Kod Luke se spominju samo Marta i Marija (10,38-42), a kod Ivana i njihov brat Lazar. Vjerojatno je riječ o istoj obitelji kod koje je Isus odsjedao s Dvanaesticom u vrijeme pohoda Jeruzalemu, jer im je selo bilo 3 km jugoistočno od Jeruzalema. U Lukinoj povijesnoj Crkvi bile su popularnije sestre, a u Ivanovoj je morao biti poznat i brat. Divan je ovdje Tomin usklik: "Hajdemo i mi da umremo s njime!" (r. 16). On je izraz očajničke odanosti Isusu: ustrašen je za sudbinu Učiteljevu, ali i za svoju i svojih kolega. Svjestan je svega što se može dogoditi, ali ostaje vjeran Učitelju ne dopuštajući da mu crne slutnje spriječe izvršavanje onoga što osjeća kao obvezu savjesti. U tome nam je Toma svima uzor, makar on još ima proći kroz kušnju Velikog petka i radost uskrsnog jutra. "Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi umro" (r. 21) izraz je vjere da Bog djeluje po Isusu. Tom vjerom Marta se razlikuje od mnoštva koje se divi Isusovim čudesima, a ne ulazi dublje u smisao njegova poslanja. Kad joj najavljuje da će njezin brat uskrsnuti, Marta ističe vjeru u opće uskrsnuće mrtvih, o eshatonu. Na to se Isus predstavlja još jednim od svojih sedam "Ja jesam..." u četvrtom evanđelju: "Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će" (r. 25). Ostali "Ja jesam" jesu: kruh života (6, 35.48); svjetlost svijeta (8, 12); vrata ovčama (10, 7.9); pastir dobri (10, 11.14); put, istina i život (14, 6) i pravi trs (15, 15). Uz ovakvo predstavljanje Isus poziva na vjeru ili prijeti onima koji se tvrdokorno zatvaraju. Tko živi na zemlji s vjerom u Isusa, nastavit će živjeti i nakon fizičke smrti, živjeti sretno i kvalitetno. Isus tako sada dariva život koji traje vječno.

Isusova molitva pred uskrišenje Lazara (r. 41-42) odraz je njegove svijesti da uvijek čini volju Očevu pa zato i moli ispunjenje volje Očeve. "Znao sam da me svagda uslišavaš" -to je pouzdanje utemeljeno na traženju i provođenju volje Božje. Glasnim zahvaljivanjem Ocu što ga je uslišao, on kod prisutnih budi svijest da nije samo čovjek-čudotvorac, nego opunomoćeni poslanik Oca, koji je punina života i zato darovatelj života.

Bez ikakvih čarobnjačkih kretnji, na Isusov snažni zov, Lazar izlazi iz groba umotan u platno u kojem je bio sahranjen. Isus naređuje da ga odriješe te mu pomognu da se opet uključi u obiteljski život i dalje ostane radost i potpora svojih sestara. Isusov zov podsjeća na njegove riječi u 5, 28 29, gdje on najavljuje sveopće uskrsnuće, prilikom kojega će "izići iz grobova na uskrsnuće života koji su činili dobro, a koji su radili zlo - na uskrsnuće osude". Ovim čudom Isus ispunjava svoju ranije danu riječ i budi vjeru u sveopće uskrsnuće mrtvih.

Ovo znamenje donosi procvat vjere u Isusa, koja će nešto kasnije biti očitovana

prilikom svečanog ulaska u Jeruzalem (usp. Iv 12, 9.12.17-19). Isto je znamenje židovskim poglavarima povod da Isusa osude na smrt (usp. Iv 11, 53). Pred zagonetkom fizičke smrti prestaje domet egzaktne znanosti i ljudske filozofije. Vjera u Isusa kao uskrsnuće i život kršćanski je odgovor na zagonetku smrti. Kako prihvaćamo taj odgovor?